

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

15. november 2017

Kommissionens forslag til ændring af forordning (EU) nr. 1092/2010 om makrotilsyn på EU-plan med det finansielle system og om oprettelse af et europæisk udvalg for systemiske risici, KOM(2017) 538

1. Resumé

Kommissionen præsenterede den 20. september 2017 et forslag til ændring af rammerne for Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB), der blev etableret i 2010, med henblik på at tilpasse udvalget til de seneste års institutionelle udviklinger i EU. Forslaget er en del af en pakke af ændringsforslag, der vedrører Det Europæiske Finanstilsynssystem (ESFS).

Kommissionen foreslår bl.a. at gøre formanden for ECB til permanent formand for ESRB, styrke ESRB's sekretariat samt gøre den fælles tilsynsmyndighed (SSM) og den fælles afviklingsmyndighed (SRM) i det styrkede banksamarbejde (bankunionen) til permanente, stemmeberettigede medlemmer af ESRB's Almindelige Råd. Derudover foreslås det at styrke inddragelsen af interessenter i Rådets arbejde. Der lægges med forslaget ikke op til at tilføre yderligere kompetencer til ESRB over for medlemslandene.

Regeringen støtter generelt forslaget og finder, at forslaget overordnet opfylder formålet om at tilpasse udvalget til de ændrede institutionelle forhold samt styrke dets effektivitet. Regeringen vil arbejde for, at der sikres ligebehandling mellem de EU-lande, der deltager i det styrkede banksamarbejde og de EU-lande, der ikke deltager i samarbejdet, herunder i forhold til repræsentation i Det Almindelige Råd.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 20. september 2017 en pakke af ændringsforslag, der ændrer Det Europæiske Finanstilsynssystem (ESFS). ESFS består af Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB) og de tre europæiske tilsynsmyndigheder (ESA'erne) for henholdsvis banker (EBA), forsikring og pension (EIOPA) og værdipapirer og markeder (ESMA) samt de nationale tilsynsmyndigheder.

ESRB blev oprettet i 2010 og er ansvarlig for det *makroprudentielle* tilsyn i EU. Det vil sige overvågningen af risici i det finansielle system i EU på aggregeret plan, som ikke er knyttet til konkrete finansielle institutter.

ESA'erne har omvendt ansvar for det *mikroprudentielle* tilsyn i EU. Det vil sige tilsynet med de enkelte institutter inden for EU. ESRB har til opgave at bidrage til at forebygge eller reducere systemiske risici for den finansielle stabilitet i EU og bidrage til et velfungerende indre marked.

Det øverste organ i ESRB er Det Almindelige Råd, der drøfter aktuelle emner og udsteder advarsler og henstillinger, når det er nødvendigt. Henstillinger kan rettes til hele EU, de enkelte EU-lande, Kommissionen, ESA'erne eller de nationale tilsynsmyndigheder.

Det Almindelige Råd i ESRB består af en række medlemmer med stemmeret:

- Formand og næstformand for ECB
- Nationale centralbanker
- Repræsentanter fra Kommissionen og de tre ESA'er
- Formændene for hhv. ESRB's tekniske og videnskabelige komité, jf. nedenfor

Derudover er en række medlemmer repræsenteret i Det Almindelige Råd uden stemmeret:

- Nationale tilsynsmyndigheder
- Formanden for Det Økonomiske og Finansielle Udvalg (EFC), der er et udvalg under Rådet med deltagelse af alle EU-lande
- Repræsentanter fra EØS-landene Norge, Island og Lichtenstein

Derudover består ESRB af:

- en Styringskomité, der forbereder møderne i Det Almindelig Råd,
- Det Rådgivende Tekniske Udvalg, der leverer teknisk rådgivning og assistance til ESRB,
- Det Rådgivende Videnskabelige Udvalg, der udarbejder analyser og rapporter om makroprudentielle forhold,
- ESRB-sekretariatet, der varetager den daglige drift af ESRB, herunder koordinering af arbejdet i en række arbejdsgrupper.

Danmark er repræsenteret i ESRB ved Nationalbanken og Finanstilsynet.

Retsgrundlaget for forslaget er artikel 114 i Traktat om den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), hvilket er samme retsgrundlag som den eksisterende forordning. Europa-Parlamentet og Rådet er medlovgivere. Rådet træffer beslutning ved kvalificeret flertal.

3. Formål og indhold

Formålet med revisionen er at tilpasse ESRB til flere institutionelle ændringer, der har ændret rammerne for ESRB siden etableringen i 2010. Det drejer sig særligt om etableringen af det styrkede banksamarbejde og bestræ-

belserne på at opbygge en kapitalmarkedsunion. Derudover er formålet med revisionen at styrke effektiviteten i ESRB.

Formanden for ECB har varetaget formandskabet for ESRB i henhold til ESRB-forordningen, hvorefter formanden for ECB fortsatte i denne rolle på et midlertidigt mandat. Det, vurderer Kommissionen, har været med til at styrke ESRB's autoritet og troværdighed. Derfor foreslås det, at formanden for ECB permanent gøres til formand for ESRB.

Det foreslås ligeledes at styrke lederen af ESRB-sekretariatet, så vedkommende i højere grad kan varetage officielle opgaver og dermed skabe større synlighed om ESRB. Det vurderes også, at en større rolle til sekretariatslederen vil øge effekten af ESRB's advarsler og henstillinger. Der foreslås derfor at overdrage sekretariatslederen nogle yderligere kompetencer, herunder at give formanden mulighed for at uddelegere opgaven med at repræsentere ESRB til sekretariatslederen.

Kommissionen foreslår også at opdatere sammensætningen af ESRB's Almindelige Råd, så det tager højde for etableringen af det styrkede banksamarbejde. Det betyder konkret, at man foreslår at indlemme Den Fælles Tilsynsmekanisme (SSM) og Den Fælles Afviklingsmyndighed (SRB) som stemmeberettigede medlemmer af Rådet. Aktuelt er de nationale tilsynsmyndigheder, både fra lande inden for og uden for det styrkede banksamarbejde, alene repræsenteret uden stemmeret. De nationale afviklingsmyndigheder er ikke repræsenteret.

Der lægges som noget nyt op til, at de nationale repræsentanter (ud over nationalbankerne fra hvert EU-land), enten kan komme fra de nationale tilsynsmyndigheder (i Danmark Finanstilsynet – som det er tilfældet i dag) eller den makroprudentielle myndighed (i Danmark Erhvervsministeriet), men fortsat uden stemmeret. Ændringerne foreslås også at gælde for de to underudvalg, Det Rådgivende Tekniske Udvalg og Styringskomitéen.

Det foreslås ligeledes at give mulighed for, at ESRB kan adressere advarsler og henstillinger direkte til ECB i sin funktion af tilsynsmyndighed (SSM), hvor det i dag kun er muligt at adressere disse til nationale tilsynsmyndigheder. Kommissionen vurderer, at denne ændring er nødvendig, da ECB som følge af etableringen af det styrkede banksamarbejde har overtaget det direkte tilsyn med en række banker i EU.

Endelig foreslås det at styrke involveringen af interessenter som f.eks. markedsdeltagere, forbrugerorganisationer og eksperter. Det indebærer konkret, at interessenterne inddrages på et tidligt stadie, når ESRB udarbejder betænkninger, anbefalinger og beslutninger. Det præciseres samtidig, at betænkninger, anbefalinger og beslutninger også oversendes til Europa-Parlamentet, når det oversendes til Rådet og Kommissionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er medlovgiver på forslaget og har endnu ikke vedtaget sin holdning til forslaget.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget søger at øge effektiviteten af ESRB og dermed styrke koordinationen af det makroprudentielle tilsyn i EU-landene. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at få lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget forventes ikke at få direkte statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang forslaget bidrager til et mere effektivt makroprudentielt tilsyn på europæisk plan, vil forslaget kunne få positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for beskæftigelsen, arbejdsmarkedet, forbrugerbeskyttelsen, ligestilling, miljø eller sundhed i Danmark.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for den finansielle sektor sammen med de øvrige forslag til revision af Det Europæiske Finansielle System, med frist for bemærkninger den 11. oktober 2017. Der er ikke indkommet bemærkninger relateret til revisionen af ESRB.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev drøftet i rådsarbejdsgruppen den 18. oktober 2017, hvor der generelt var bred tilfredshed med forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser generelt forslaget til ændringerne i ESRB velkomment. Regeringen finder, at forslaget overordnet opfylder formålet om at tilpasse udvalget til de ændrede institutionelle forhold samt styrke dets effektivitet uden at tilføre yderligere kompetencer til ESRB over for medlemslandene.

Regeringen vil arbejde for, at tilpasningerne i rammerne for ESRB er målrettede, velbegrundede og vil føre til et mere effektivt udvalg. Regeringen vil i den forbindelse lægge vægt på, at der sikres ligebehandling mellem de EU-lande, der deltager i det styrkede banksamarbejde og de EU-lande, der ikke deltager i samarbejdet, herunder i forhold til repræsentation i Det Almindelige Råd.

Regeringen støtter inddragelsen af interessenterne på et tidligt stadie, når ESRB udarbejder betænkninger, anbefalinger og beslutninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget er blevet forelagt for Folketingets Europaudvalg sammen med de øvrige forslag til revision af Det Europæiske Finansielle System forud for ECOFIN den 7. november 2017.